

بررسی عملکرد شورایاری ها در جلب مشارکت مردمی برای توسعه ورزش همگانی با استفاده از روش کیو

اشرف جهانشیری^۱، علی فهیمی نژاد^{۲*}، سیدمصطفی طیبی ثانی^۳، باقر مرسل^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.
۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.
۳. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.
۴. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی عملکرد شورایاری ها در جلب مشارکت مردمی برای توسعه ورزش همگانی با استفاده از روش کیو انجام شد. این تحقیق از نظر هدف کاربردی، از منظر جمع آوری داده ها توصیفی - تحلیلی و از نظر شیوه اجرا از نوع تحقیقات کیفی می باشد. از روش دلفی و روش شناسی کیو برای تحلیل داده ها استفاده گردید. ابتدا با استفاده از مطالعات کتابخانه ای و سپس با مراجعه به خبرگان عوامل نهایی شناسایی شد. با استفاده از روش شناسی کیو، الگوهای محوری توسعه ورزش همگانی شناسایی شد. جامعه آماری این تحقیق ۲۰ نفر خبره و کارشناس مدیریت شهری که همه از اعضای شورایاری شهرستان تربیت حیدریه و مدیران شهرداری دارای تحصیلات تکمیلی در حوزه مدیریت شهری بودند. برای تحلیل داده ها از روش دلفی و روش تحلیل کیو، استفاده گردید. همچنین نرم افزار اس پی اس اس ۲۵ برای تحلیل داده ها به کار گرفته شدند. یافته ها نشان داد محورهای استخراج شده در روش کیو شامل عوامل سیاسی، اطلاعات، راهبرد و قوانین، شفافیت و نظارت، هنجارها و کیفیت می باشند. با توجه به نتایج تحقیق می توان عملکرد شورایاری ها را موثر بر توسعه ورزش همگانی در شهروندان دانست و در این راستا لازم است تا شورایاری ها با جلب نظر شهروندان و کسب اعتماد آنها، برای دستیابی به مطالبات مردم تلاش نمایند و فعالیت های انجام شده را به طور شفاف، اطلاع رسانی نمایند و گزارشات دوره ای از عملکرد خود را به شهروندان ارائه نمایند.

کلمات کلیدی: حکمرانی، شورایاری، توسعه ورزش همگانی، مشارکت های مردمی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۲/۱۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۰۷

* نویسنده مسئول: علی فهیمی نژاد، استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.
پست الکترونیکی: alifahimi77@gmail.com

Original Article

Investigating the Performance of Councilors in Attracting People's Participation for the Development of Public Sports Using Q Method

Ashraf Jahanshiri¹, Ali FahimineZhad^{2*}, Seyed Mostafa Tayyebi Sani³, Bagher Morsal⁴

1. PHD Student in Sport Management, Department of Physical Education And Sport Science, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran.
2. Assistant Professor in Sport Management, Department of Physical Education And Sport Science, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran.
3. Assistant Professor in Sport Management, Department of Physical Education And Sport Science, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran.
4. Assistant Professor in Sport Management, Department of Physical Education And Sport Science, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran.

Abstract

This research was conducted with the aim of investigating the performance of councilors in attracting public participation for the development of public sports using Q method. In terms of practical purpose, this research is descriptive-analytical from the point of view of data collection and qualitative research in terms of implementation method. Delphi method and Q methodology were used for data analysis. First, by using library studies and then by referring to experts, the final factors were identified. By using Q methodology, the central patterns of the development of public sports were identified. The statistical population of this research was 20 experts and experts in urban management, all of whom were councilors of Tarbiat Heydarieh city and municipal managers with post-graduate studies in the field of urban management. Delphi method and Q analysis method were used for data analysis. SPSS 25 software was also used for data analysis. The findings showed that the axes extracted in the Q method include political factors, information, strategy and laws, transparency and supervision, norms and quality. According to the results of the research, the performance of the councilors can be considered effective in the development of public sports among the citizens, and in this regard, it is necessary for the councilors to try to achieve the demands of the people by attracting the opinion of the citizens and gaining their trust, and the activities carried out Provide information transparently and provide periodical reports of their performance to the citizens.

Keywords: Governance, Council, Development of Public Sports, Public Participation

Received: 03/05/2024

Accepted: 28/08/2024

*Corresponding Author: Ali FahimineZhad, Assistant Professor in Sport Management, Department of Physical Education And Sport Science, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran, Email: alifahimi77@gmail.com

مقدمه

قابل توجهی افزایش داده است (سابویسس^۵، ۲۰۱۸). از این رو ورزش به عنوان راه حل راهبردی و ورزش همگانی به عنوان وسیله‌ای ارزان قیمت و فرح بخش می‌توانند این مشکل را به نحو مطلوب حل کنند و در افزایش سلامت جامعه در بعد جسمی و روحی و توسعه فعالیت‌های اجتماعی مفید افراد را توسعه دهد و زمینه ساز شهروندی فعال و کاهش معضلات اجتماعی در جامعه گردد (چیما و روندینلی^۶، ۲۰۱۷). ورزش همگانی شکلی از فعالیت‌های جسمانی یا حضور منظم در فعالیت‌های جسمانی است که موجب تندرستی و سلامت بدنی و روانی می‌شود، روابط اجتماعی را شکل می‌دهد و به نتایج مثبت منجر می‌شود. در تعریفی دیگر گفته شده ورزش همگانی، جنبش جهانی همگانی کردن ورزش‌های تفریحی است (لوینس^۷، ۲۰۱۷). با اهمیت یافتن توسعه ورزش همگانی و پژوهش‌های مرتبط با آن رویکردهای جدیدی در اهداف برنامه ریزی شهری بوجود آمد که علاوه بر اهداف کالبدی - کارکردی به نیازهای کیفی و روانی مردم در محیط شهری توجه گردید و از آن به عنوان یکی از بایسته‌های لازم که باید در دستور کار برنامه-ریزان شهری قرار بگیرد، یاد شد که این موضوع در توسعه مفهوم ورزش در جامعه شهری منجر شد و توسعه ورزش تبدیل به یکی از وظایف مسلم مدیران شهری گردید (هافمن^۸، ۲۰۲۱).

برهمن اساس، کشورهای پیشرفته و صنعتی توجه خاصی به گسترش ورزش و تربیت بدنی در جامعه و جوامع شهری داشتند تا با استفاده از دستاوردهای بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی و رشد و گسترش ورزش هم خود را به شاخص‌های توسعه نزدیک کرده و هم با استفاده از نیروی انسانی سالم و کارآمد برای تحقق اهداف دیگر توسعه برنامه‌ریزی کنند (مارتینز^۹،

امروزه ورزش، پدیده‌ای اجتماعی و فرهنگی است که برای آن اثرات متعددی را می‌توان بر شمرد و در بعد اجتماعی و به ویژه شهروندی می‌تواند مشارکت موثر شهروندان در تمامی فعالیت‌های شهروندی را به ارمغان بیاورد و جامعه‌ای سالم و با نشاط را نوید می‌دهد (چیه لین^۱، ۲۰۲۰). توسعه ورزش در حوزه همگانی در توسعه جامعه پذیری و فعالیت موثر اجتماعی و شهروندی اثرگذار بوده و جامعه را به سوی مشارکت در تمامی فعالیت‌های شهری و به عبارتی شهروندی فعال، سوق می‌دهد. از سوی ورزش قهرمانی در بعد ملی و بین‌المللی می‌تواند در توسعه غرور ملی و افزایش مشارکت ورزشی مردم موثر واقع شود و اثرات اجتماعی ورزش قهرمانی نیز منجر به افزایش مشارکت ورزشی و گرایش مردم به ورزش و فعالیت‌های بدنی می‌شود که در نهایت توسعه مشارکت ورزشی و شهروندی را سبب می‌شود (میلر^۲، ۲۰۱۹).

با وجود فوائد بسیار زیادی که ورزش و فعالیت بدنی برای انسان و جامعه به ارمغان می‌آورند، یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در جوامع امروزی، رواج فرهنگ بی‌تحركی و راحت‌طلبی در میان انسان‌ها است (کاتلر^۳، ۲۰۱۵). صنعتی شدن جوامع و ورود به دنیای فناوری‌های متنوع موجب شده است که تمامی ابعاد زندگی انسان از جمله تحرک او تحت تاثیر قرار گیرد و با وجود تاثیر قابل توجه ورزش در سلامتی و ابعاد روانی اجتماعی آن کمتر مورد توجه جوامع و به ویژه جوامع جهان سوم قرار گرفته است (پتری^۴، ۲۰۱۸). به عبارتی زندگی در دنیای امروز، بی‌تحركی و عدم گرایش به ورزش توسط برخی از اقشار مردم، سبب بروز معضلات جسمی و اجتماعی گردیده و هزینه‌های اجتماعی در بخش‌های مخالف، به ویژه در بخش درمان و حوزه آسیب‌های اجتماعی را به طور

⁵ Suebvises

⁶ Cheema & Rondinelli

⁷ Levins

⁸ Hoffmann

⁹ Martinez

¹ Chie Lin

² Miller

³ Cutler

⁴ Petteri

متنوع با دگرگونی‌های محلی و تمایلات شهروندان و همچنین امکان اعمال نظر شهروندان بیشتر مهیا می‌شود (پورعزت و عبدی، ۱۳۹۸). اعمال نظر شهروندان در اداره امور شهر موجب می‌شود مراحل سیاست‌گذاری اداره امور شهر با نظر جمعی صورت پذیرد و راه‌حل نهایی نیز از پذیرش بیشتری در سطح محلات برخوردار شود (کاری و کونتین^۲، ۲۰۲۰).

در همین راستا در کشورهای مختلف نیز توسعه ورزش و فعالیت‌های اجتماعی توسط شوراها و نمایندگی‌های مردمی پیگیری می‌شود و در هر کشور بر اساس ساختار مدیریتی و حکمرانی کشور، دستگاه‌های ذیربط و مردم نهاد برای توسعه ورزش و فعالیت‌های بدنی و تفریحات سالم برنامه ریزی می‌کنند (عصاره دزفولی و همکاران، ۱۳۹۷، تیوندال و نیلسن^۳، ۲۰۱۹). به عبارتی بر اساس ساختار حکمرانی در هر کشور، به ویژه در کشورهای پیشرفته، سازمان‌های مردم نهاد برای توسعه فعالیت بدنی و ورزش و تفریحات سالم، برنامه ریزی‌های لازم برای مردم را ارائه می‌نمایند و با ارزیابی و اصلاح دوره‌ای این برنامه‌ها، برای توسعه مشارکت اجتماعی شهروندان و توسعه مفهوم شهروندی فعال، تلاش می‌نمایند (صحرائی و محمودی نیا، ۱۳۹۷ و آگرانوف^۴، ۲۰۱۸). چیه لین (۲۰۲۰) در بررسی جایگاه ورزش در کشور چین و برنامه‌های شهری ارائه شده توسط شهرداری‌ها و مدیران شهری گزارش نمود که برای توسعه محیطی در شهرهای کوچک، توسعه مارکت ورزشی مردم از راهکارهای میان مدت می‌باشد و نشاط جامعه و نظم در فعالیت‌های ورزشی شهری، افزایش می‌یابد. از دید وی می‌توان ورزش را از مهم‌ترین ابعاد توسعه جامعه شهری دانست و اثرات اجتماعی ورزش منجر به توسعه فعالیت‌های شهروندی می‌شود و در این راستا، مدیران شهری نقش بسیار پررنگی داشته و با برنامه ریزی

۲۰۱۹). چراکه رواج ورزش همگانی و استقبال تمامی اقشار جوامع برای شرکت در برنامه‌های ورزشی و امور مربوط به آن، موجب افزایش نشاط و بهره‌وری ملی می‌شود (پارساجو و همکاران، ۱۳۹۷). بیشک در هر دوره‌ای دولت‌ها و سازمان‌های وابسته به دولت پررنگ‌ترین نقش را در برنامه‌ریزی‌ها داشته‌اند و عمده فعالیت‌های مربوط به توسعه ورزش را باید از این سازمان‌ها توقع داشت (اسلام و همکاران^۱، ۲۰۱۹).

یکی از مهم‌ترین ارگان‌های تصمیم‌گیرنده در توسعه کشور و توسعه تربیت بدنی و ورزش همگانی به عنوان یکی از شاخص‌های برنامه ششم توسعه، شوراهای اسلامی شهر و روستا می‌باشند. شوراهای اسلامی شهر و روستا به مثابه بنیان توسعه محلی، یکی از شاهراه‌های مطمئن برای حرکت به سوی توسعه متوازن و پایدار در ایران اسلامی هستند (امانپور و همکاران، ۱۳۹۴). شوراهای اسلامی از عوامل مهم و تاثیرگذار بر فرایند مدیریت روستایی، شهری، منطقه‌ای و سرانجام کشوری می‌باشند و ورود بیش از یکصد هزار عضو اصلی در شوراها و فعال شدن بیش از ۳۳ هزار واحد شورایی و مدیریتی که بر اساس خرد جمعی و از طریق فرایند دموکراتیک و به عنوان نخبگان و برگزیدگان مردم برای تصدی کرسی‌های مدیریتی گزینش شده‌اند را می‌توان ظرفیت و فرصت‌گران‌بهایی برای دستیابی کشور به توسعه در نظر گرفت (رحمانی و همکاران، ۱۳۹۹). به ویژه اینکه ظرفیت مزبور از نوع ظرفیت انسانی - مدیریتی تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیری است که به زعم دانشمندان مدیریت، هفتاد درصد سرمایه هر جامعه و کشور است و از این رو سرمایه-گذاری بر روی چنین نیروی انسانی بسیار با اهمیت و پر سود است. این نهادهای مردمی و موضوع‌هایی که در بخش‌های خاصی از فعالیت‌های شهر تاثیر می‌گذارند امکان مشارکت شهروندان را تسهیل می‌نماید و به این ترتیب امکان سازماندهی خدمات شهری

² Karri and Konttinen

³ Tjønnndal And Nilssen

⁴ Agranoff

¹ Aslam

بود (جانستون و همکاران^۴، ۲۰۲۰). از اینرو می توان یکی از نقش های موثر مدیران شهری و شوراهای را در برگزاری رویدادهای ورزشی شهری و رویدادهای کلان در سطح شهر به عنوان میزبان دانست که می تواند اثرات مطلوبی را بر نگرش ورزشی شهروندان و جایگاه ورزش در شهر داشته باشد و همچنین سطح مشارکت ورزشی شهروندان را افزایش دهد (دوان و همکاران، ۲۰۲۰).

در شرایط ایجاد شده در جهان بر اثر ویروس کرونا نیز فعالیت های ورزشی دچار تغییراتی شد و امروزه با کاهش میزان کرونا در جهان باید مجدداً زمینه بازگشت مردم به فعالیت های ورزشی شهروندی فراهم شود و از سویی با توجه به امکان ابتلا به این ویروس، نوع برنامه ریزی های انجام شده نیز باید متفاوت باشد و این مساله هنر مدیران شهری است که بتوانند در مناطقی که واکسیناسیون کامل نشده است، با رعایت پروتکل های بهداشتی بر اساس شرایط، فعالیت های ورزش شهروندی را برنامه ریزی نمایند. در دوران ویروس کرونا عمده فعالیت های شهروندی از جمله ورزش با اختلال مواجه شد و از سرگیری این برنامه ها نیازمند تلاش و همکاری مدیران شهری و شوراهای شورایی ها است تا بتوانند دوباره فعالیت های ورزشی را پیگیری نمایند و با برنامه ریزی مجدد، توسعه مشارکت ورزشی و اجتماعی شهروندان را زمینه ساز شوند (رینر و وب^۵، ۲۰۲۱).

برقی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که در عملکرد شوراهای در حوزه اقتصادی با توجه به آزمون دو جمله ای (۴۸ درصد موافق و ۵۲ درصد مخالف) و نسبت مشاهده شده، معنی دار نبوده است. عملکرد اجتماعی شوراهای مطلوب تر از وضعیت اقتصادی و بیشتر از سطح متوسط می باشد. در حوزه فرهنگی کمتر از سطح متوسط بوده است. همچنین بررسی میزان مشارکت مردم در توسعه روستا نشان

های موثر می توانند نتایج مطلوبی را رقم بزنند. مارسن و مالکوم^۱ (۲۰۲۰) معتقدند سلامت جامعه با سیستم مدیریت شهری و عملکرد شوراهای و مدیران شهری در سطوح پایین مدیریت ارتباط مستقیم دارد و مدیران شهری می توانند با برنامه ریزی برای سلامت شهروندان، سلامت و نشاط را در جامعه توسعه دهند و اجتماع شهری سالم و با نشاط داشته باشند که در همه فعالیت های شهروندی، موثر تر از قبل عمل کنند. به عبارت دیگر مدیران و اعضای شوراهای، در سلامت جامعه نقش مستقیم و غیر قابل انکاری دارند که باید با جدیت در برنامه ریزی برای سلامت شهروندان از طریق فعالیت ها و برنامه های ورزشی اقدام نمایند و با ارزیابی دوره ای از برنامه های ارائه شده بتوانند زمینه توسعه هرچه بیشتر فعالیت های ورزشی در شهر و در نتیجه سلامت شهروندان را فراهم نمایند.

از سویی برگزاری رویدادهای ورزشی در سطح بین المللی در شهرها نیز می تواند توسعه همه جانبه منطقه را رقم بزند و مدیریت مطلوب این رویدادها توسط مدیران ورزشی شهرها، در جامعه شهری رونق اقتصادی را در پی خواهد داشت (زیکاس^۲، ۲۰۲۰) و برای برنامه های آینده ورزش شهروندی نتایج مطلوبی را به بار خواهد آورد و می تواند شور و نشاط ورزشی را در جامعه شهری ایجاد نماید و زمینه ساز رویدادهای بعدی ورزشی درون شهری شود (دوان و همکاران^۳، ۲۰۲۱). مدیران شهری که توانایی و جسارت برگزاری رویدادهای بزرگ شهری را داشته باشند و بتوانند با هماهنگی سازمان های ورزشی ملی و فدراسیون ها، رویدادهای ورزشی کلان را میزبانی کنند، توسعه همه جانبه در جامعه شهری را زمینه ساز خواهند شد و یادگار ارزشمندی از این رویدادهای ورزشی در تاریخ شهر برجا خواهد ماند که اثرات مثبت اجتماعی آن در جامعه، توسعه نشاط اجتماعی و شهروندی فعال، خواهد

¹ Marcen and Malcom

² Ziakas

³ Duan et al

⁴ Johnston et al

⁵ Rayner & Webb

مشارکت ورزشی در دوران ریاضت اقتصادی موثر دانستند. همچنین در تحقیقات مک گیلورای و همکاران^۵ (۲۰۱۹)، سالگادو و همکاران^۶ (۲۰۱۹) و ژانگ و همکاران^۷ (۲۰۲۰) گزارش شد که برگزاری رویدادهای ورزشی شهری و ملی و بین‌المللی در بهبود نگرش ورزشی و افزایش مشارکت ورزشی شهروندان نقش دارد و مدیران شهری از این طریق می‌توانند میزان مشارکت ورزشی شهروندان را افزایش دهند. همچنین تامسون و همکاران^۸ (۲۰۲۰) نیز در تحقیق خود گزارش نمودند که مدیران شهری با برگزاری رویدادهای ورزشی و میزبانی این رویدادها می‌توانند زمینه توسعه مشارکت ورزشی شهروندان را فراهم نمایند.

در ایران مدیریت شهری بعضی از شهرهای کشور نیز در سال‌های اخیر بر سیاست محله محوری، نگاهی جزئی‌نگر و جلب مشارکت شهروندان تاکید کرده است و نقطه اوج این مشارکت حضور مردم در انجمن‌های شهر و محله و استفاده از منتخبین مردم و مشارکت عموم شهروندان در حل و فصل مسائل مشکلات شهر می‌باشد. انجمن شورایی‌ها با هدف انتقال نظر مردم به شورای شهر و کشف توانایی‌های ساکنین محله و با تکیه بر مشارکت‌های مردم به طور رسمی فعال شده و در جهت تحقق و اجرای قانون شوراها و تقویت مشارکت هر چه بیشتر شهروندان در سازماندهی امور مختلف شهری و جلب همکاری واقعی آنان در ارتقا کیفیت زندگی شهروندان، تشکیل گردیده‌اند. هدف از تشکیل شورایی‌ها از نگاه شورای شهر ایجاد انجمن‌ها و تشکیلات اداری و اجرایی در سطح محله نبوده بلکه هدف از آن بستر سازی و سازماندهی مشارکت‌های مردمی و برقراری ارتباط قانونمند و منطقی بین شورای شهر و سایر ارگان‌ها و نهادها با شهروندان می‌باشد، به

می‌دهد که از سطح متوسط بیشتر است. نتیجه پژوهش رضوانی و احمدی (۱۳۹۸) نشان می‌دهد در بحث توسعه روستایی، شوراها در زمینه ارتقا و جلب مشارکت مردم عملکرد موفق تری از سایر زمینه‌های روستاها داشته‌اند مثل بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی. رستم پور و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی تحت عنوان بررسی عملکرد شوراهای اسلامی روستا و تاثیر میزان سواد اعضا در آن به بررسی این موضوع در شهرستان دیر پرداخته‌اند و در پایان این نتیجه حاصل گردیده است که سطح سواد اعضای شورا می‌تواند به موفقیت آنان در امور اجرایی نقاط روستایی کمک کند، ولی به عنوان تنها عامل موفقیت شوراهای اسلامی تلقی نمی‌شود. نتایج پژوهش پورطاهری و همکاران (۱۳۹۷) در ارزیابی عملکرد شوراهای اسلامی نشان می‌دهد، اعضای شورای اسلامی روستایی در نظارت بر اجرای مقررات بهداشتی، تشخیص کمبودها و نارسایی‌های موجود و نیز کمک رسانی در مواقع بحرانی موفق نبوده‌اند. اشتریان و کریمی فرد (۱۳۹۵) نتیجه گرفتند که در تمام مکاتب فکری و ادیان بر مشورت بین افراد و یا به شکل سازمان یافته تر شورا تاکید دارند. این مشورت در جوامع سنتی می‌شوند. لادو و همکاران^۱ (۲۰۱۹) اثر انجمن‌ها و گروه‌های غیر دولتی و تصمیمات پارلمانی را در توسعه مشارکت ورزشی در کالگری ایتالیا موثر گزارش کردند و کروژینسکا و پوتزسکا^۲ (۲۰۲۰) اثر تصمیمات شوراها و ساخت و سازهای مدیریتی شهری در بخش ورزش را در توسعه مشارکت ورزشی شهروندان و به ویژه زنان جامعه شهری موثر دانستند. در تحقیق نوگیرا و همکاران^۳ (۲۰۲۰) نیز بر اثر امکانات ورزشی سطح شهر بر چاقی و مشارکت بدنی کودکان تاکید گردید و پارنل و همکاران^۴ (۲۰۱۹) نقش زیرساخت‌ها و امکانات ورزشی شهری و تصمیمات مدیران شهری را در توسعه

⁵ McGillivray et al

⁶ Salgado et al

⁷ Zhang et al

⁸ Thomson et al

¹ Ladu et al

² Kruszyńska and potzka

³ Nogira et al

⁴ Parnell et al

طوری که می‌توان گفت رویکرد مدیریتی از پایین به بالا محوریت تشکیل شورایی‌های شهر می‌باشد. همانطور که در تحقیقات انجام شده در سایر جوامع مشاهده می‌شود عملکرد مدیران شهری و شوراها در توسعه مشارکت شهروندی در ورزش اثرات قابل توجهی دارد و اعضای شورا و شهرداری‌ها نقش موثری را در این زمینه دارا می‌باشند. لذا در ایران نیز باید به این مساله بیشتر پرداخته شود و عملکرد شوراها و شورایی‌ها در توسعه ورزش و مشارکت ورزشی ارزیابی شود. با توجه به نقش شورایی‌ها و ضرورت مشارکت مردم در حکمرانی خوب و همچنین اهمیت ورزش همگانی به عنوان یک فعالیت بدنی که ارتقا دهنده سلامتی، شادابی و نشاط در جامعه می‌باشد این تحقیق تاثیر مشارکت شورایی‌ها در توسعه ورزش همگانی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

روش‌شناسی

این تحقیق از نظر هدف کاربردی، از منظر جمع آوری داده‌ها توصیفی - تحلیلی و از نظر شیوه اجرا از نوع تحقیقات کیفی می‌باشد. در تحقیق حاضر از روش دلفی و روش شناسی کیو برای تحلیل داده‌ها استفاده گردید. ابتدا با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای (اطلاعات موجود در فیلم‌ها، مقالات، مجلات، کتاب

ها و ...) عوامل موثر در توسعه ورزش همگانی به وسیله شورایی‌ها شناسایی شد و سپس با مراجعه به خبرگان این عوامل تکمیل و در ادامه بازبینی گردید و عوامل نهایی شناسایی شد. با استفاده از روش شناسی کیو، مولفه‌ها و شاخص‌های (الگوهای محوری) توسعه ورزش همگانی شناسایی شد و رویکردهای خبرگان در توسعه ورزش همگانی با مشارکت شورایی‌ها شناسایی گردید. در روش کیو با استفاده از تحلیل عاملی کیو ارزیابی انجام شد و در نهایت پنج الگوی محوری از رویکردهای خبرگان تشکیل شد. جامعه آماری این تحقیق ۲۰ نفر خبره و کارشناس مدیریت شهری که همه از اعضای شورایی‌های شهرستان تربیت حیدریه و مدیران شهرداری دارای تحصیلات تکمیلی در حوزه مدیریت شهری بودند جهت انجام مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختار یافته دعوت شد. برای تحلیل داده‌ها از روش دلفی و روش تحلیل کیو، استفاده گردید. همچنین نرم افزار اس پی اس اس ۲۵ برای تحلیل داده‌ها به کار گرفته شدند.

نتایج

گویه‌های شناسایی شده در تحقیق در رابطه با میزان اثرگذاری عملکرد شورایی‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

جدول ۱- گویه‌های شناسایی شده در رابطه با اثرگذاری شورایی‌ها بر مشارکت ورزشی

ردیف	عوامل	منبع
۱	ارائه پیشنهادات و نظرات شهروندان در حوزه ورزش	مصاحبه
۲	ارائه اطلاعات شفاف از عملکرد گذشته کوتاه مدت و بلند مدت شهرداری در ورزش	مصاحبه
۳	شناخت قوانین مربوط به ورزش در سند چشم انداز	مصاحبه
۴	ارائه اطلاعات از اهمیت ورزش در نشریات محلی	مصاحبه
۵	شفاف سازی برنامه‌های میان مدت ورزشی شهرستان	مصاحبه
۶	همکاری با اعضای شورای شهر در پیاده سازی مصوبات ورزشی	مصاحبه
۷	آگاهی از قوانین توسعه ورزش شهروندی در اسناد استانی	مصاحبه
۸	اطلاع رسانی ورزشکاران شهرستان و معرفی آنها	مصاحبه
۹	شفاف سازی برنامه‌های کلان و بلند مدت ورزشی شهری	مصاحبه
۱۰	هماهنگی ساختار ورزش شهری با اداره ورزش و جوانان	مصاحبه
۱۱	ترویج فرهنگ ورزش‌های بومی سنتی	مصاحبه

ردیف	عوامل	منبع
۱۲	حضور در فعالیت های شهری در حوزه ورزش	مصاحبه
۱۳	اشائه اطلاعات دقیق از عملکرد اعضای شورای شهر در رابطه با ورزش	مصاحبه
۱۴	استفاده از ظرفیت قانونی نهاد های فرهنگی برای توسعه ورزش شهروندی	مصاحبه
۱۵	اطلاع رسانی رویدادهای ورزش همگانی و قهرمانی از طریق امکانات شهری	مصاحبه
۱۶	حمایت شورایی ها از قانون گذاری در حوزه ورزش	مصاحبه
۱۷	حمایت قانونی از کسب و کارهای توسعه دهنده ورزش همگانی	مصاحبه
۱۸	مقایسه اجرای مصوبات تفریحی ورزشی با شهرستان های دیگر استان	مصاحبه
۱۹	همانگی با اعضای شورای شهر برای ارزیابی مصوبات ورزش شهروندی	مصاحبه
۲۰	ارائه آگاهی به مردم محلات پیرامون اهمیت ورزش	مصاحبه
۲۱	همانگی با هیات ورزش همگانی	مصاحبه
۲۲	ارزیابی برنامه های ورزشی شهری بر اساس قوانین مصوب شهری	مصاحبه
۲۳	توجه و رویکرد قانونی مدیران ورزش شهری به اجرای صحیح ورزش شهروندی	مصاحبه
۲۴	برنامه ریزی هماهنگ اعضای شورایی برای برنامه ریزی ورزش شهروندی	مصاحبه
۲۵	آشنایی شهروندان با حقوق ورزشی شهروندی	مصاحبه
۲۶	همانگی اعضای شورایی با اعضای شورای شهر در برنامه ریزی ورزش شهروندی	مصاحبه
۲۷	نظارت بر حسن اجرای برنامه های ورزش شهری	مصاحبه
۲۸	همکاری اعضای شورایی با استانداری برای توسعه ورزش شهروندی	مصاحبه
۲۹	توسعه دیدگاه مطالبه گری ورزشی شهروندان	مصاحبه
۳۰	آشنایی با قوانین حوزه ورزش در اعضای شورایی ها	مصاحبه
۳۱	نظارت بر مصوبات قانونی شورای شهر در محلات شهری	مصاحبه
۳۲	نظارت بر میزان اجرای مصوبات ورزشی شهری	مصاحبه
۳۳	تصویب قوانین محلات با رویکرد ورزشی در شهرستان	مصاحبه
۳۴	نظارت بر تصویب مقررات ورزشی توسط اعضای شورایی	مصاحبه
۳۵	همکاری اعضای شورایی با شهرداری برای توسعه ورزش شهروندی	مصاحبه
۳۶	الگوگیری از قوانین استانی توسعه ورزش برای ورزش شهری	مصاحبه
۳۷	نظارت همه اعضای شورایی بر برنامه ریزی ورزش شهروندی	مصاحبه
۳۸	وجود دیدگاه مثبت اعضای شورایی نسبت به ورزش شهری	مصاحبه
۳۹	شناخت کافی از اهمیت ورزش شهروندی در اعضا	مصاحبه
۴۰	همکاری اعضای شورایی ها برای توسعه اجرای برنامه های ورزشی	مصاحبه

جدول ۲- نتایج تحلیل عاملی کیو

ردیف	مجموع استخراج مجذور بارها		مجموع چرخشی مجذور بارها	
	درصد تجمعی	کل	درصد از واریانس	درصد تجمعی
۱	۴۲/۲۵	۹/۱۹	۱۵/۳۳	۱۵/۳۳
۲	۴۴/۳۳	۳/۲۹	۱۳/۹۰	۳۶/۲۹
۳	۵۲/۳۶	۱/۱۲	۹/۱۱	۴۵/۴۶
۴	۵۸/۴۴	۱/۱۰	۸/۸۰	۵۷/۵۲
۵	۶۵/۳۳	۱/۰۱	۶/۳۲	۶۵/۳۳

جدول شماره نشان می دهد که با توجه به دیدگاه افراد، عامل چیزی حدود ۶۵/۳۳ درصد از واریانس را تبیین و به طور کلی پنج عامل شناسایی شده است که این پنج

شناسایی شده در الگوهای ذهنی پنج گانه به همان ترتیبی است که در جدول آمده است. برای تفسیر و شناسایی عامل‌ها از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شد. به کمک این ماتریس مشخص می‌شود که کدام یک از عبارات باعث ایجاد هر یک از الگوهای ذهنی در مولفه‌ها شده‌اند.

همان‌گونه که اشاره شد، بر اساس جدول کل واریانس‌های تبیین شده در جدول شماره ۱، عوامل شناسایی شده را می‌توان بر اساس اهمیت الگوهای ذهنی بیان نمود. به این صورت که عوامل شناسایی شده در الگوی ذهنی شماره ۱، اهمیت بیشتری از دیگر الگوهای ذهنی دارد؛ زیرا مقادیر بیشتری از واریانس کل را تبیین می‌کند. بنابراین، اهمیت مولفه‌های

جدول ۳- ماتریس چرخش یافته عامل‌ها

					مشارکت کنندگان
۵	۴	۳	۲	۱	
				۰/۸۸	۵
				۰/۷۱	۱۰
				۰/۵۲	۱۵
				۰/۶۴	۲۰
			۰/۴۹		۳
			۰/۷۳		۹
			۰/۶۶		۱۱
			۰/۴۱		۲۴
			۰/۶۵		۲۱
		۰/۵۵			۱۹
		۰/۷۲			۲
		۰/۷۹			۴
		۰/۵۱			۸
		۰/۴۰			۶
		۰/۶۸			۱۲
	۰/۷۱				۱
	۰/۷۲				۷
	۰/۴۳				۱۳
	۰/۵۹				۱۶
۰/۳۹					۱۷
۰/۴۷					۱۸
۰/۶۶					۲۲
۰/۷۱					۲۳
۰/۴۵					۱۴

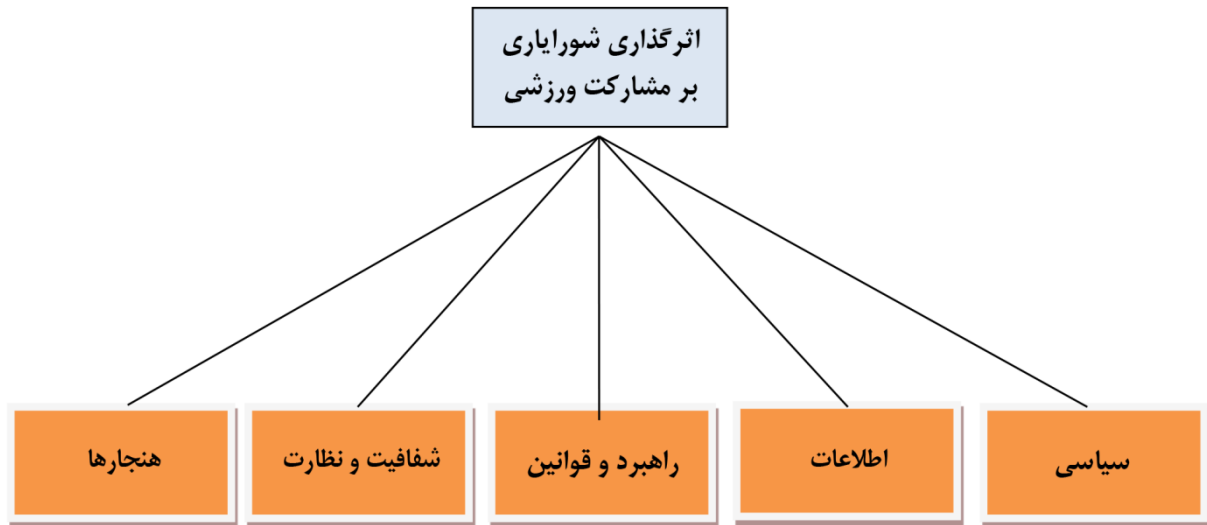
نشان دهنده جای گرفتن مولفه در آن الگو نیز می‌باشد. جدول زیر نتیجه نهایی الگوهای ذهنی را به تفکیک نشان می‌دهد.

همان‌طور که در جدول مشخص است، برای تعیین این که کدام موارد در کدام الگوی ذهنی جای می‌گیرد، از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شده است، به طوری که بزرگترین عدد مثبت برای هر الگوی ذهنی،

جدول ۴- الگوهای ذهنی

الگوهای ذهنی	مهمترین عوامل بر اساس الگوی ذهنی	ردیف	مشارکت کنندگان
عوامل سیاسی	همکاری اعضای شورایی با استانداری برای توسعه ورزش شهروندی	۱	P5,p10,p15,p20
	آشنایی با قوانین حوزه ورزش در اعضای شورایی ها	۲	
	هماهنگی ساختار ورزش شهری با اداره ورزش و جوانان	۳	
	همکاری با اعضای شورای شهر در پیاده سازی مصوبات ورزشی	۴	
	شناخت قوانین مربوط به ورزش در سند چشم انداز	۵	
	استفاده از ظرفیت قانونی نهاد های فرهنگی برای توسعه ورزش شهروندی	۶	
	همکاری اعضای شورایی ها برای توسعه اجرای برنامه های ورزشی	۷	
	توسعه دیدگاه مطالبه گری ورزشی شهروندان	۸	
	هماهنگی اعضای شورایی با اعضای شورای شهر در برنامه ریزی ورزش شهروندی	۹	
	آشنایی شهروندان با حقوق ورزشی شهروندی	۱۰	
	هماهنگی با هیات ورزش همگانی	۱۱	
اطلاعات	ارائه آگاهی به مردم محلات پیرامون اهمیت ورزش	۱۲	P3,p9,p11,p21,p24
	هماهنگی با اعضای شورای شهر برای ارزیابی مصوبات ورزش شهروندی	۱۳	
	اطلاع رسانی رویدادهای ورزش همگانی و قهرمانی از طریق امکانات شهری	۱۴	
	اشائه اطلاعات دقیق از عملکرد اعضای شورای شهر در رابطه با ورزش	۱۵	
	حضور در فعالیت های شهری در حوزه ورزش	۱۶	
	اطلاع رسانی ورزشکاران شهرستان و معرفی آنها	۱۷	
	ارائه اطلاعات از اهمیت ورزش در نشریات محلی	۱۸	
	آگاهی از قوانین توسعه ورزش شهروندی در اسناد استانی	۱۹	
	برنامه ریزی هماهنگ اعضای شورایی برای برنامه ریزی ورزش شهروندی	۲۰	
	ارزیابی برنامه های ورزشی شهری بر اساس قوانین مصوب شهری	۲۱	
راهبرد و قوانین	حمایت شورایی ها از قانون گذاری در حوزه ورزش	۲۲	P2,p4,p6,p8,p12,p19
	ترویج فرهنگ ورزش های بومی سنتی	۲۳	
	شفاف سازی برنامه های کلان و بلند مدت ورزشی شهری	۲۴	
	ارائه اطلاعات شفاف از عملکرد گذشته کوتاه مدت و بلند مدت شهرداری در ورزش	۲۵	
	ارائه پیشنهادات و نظرات شهروندان در حوزه ورزش	۲۶	
	تصویب قوانین محلات با رویکرد ورزشی در شهرستان	۲۷	
	نظارت بر حسن اجرای برنامه های ورزش شهری	۲۸	
	نظارت بر مصوبات قانونی شورای شهر در محلات شهری	۲۹	
	نظارت بر میزان اجرای مصوبات ورزشی شهری	۳۰	
	نظارت بر تصویب مقررات ورزشی توسط اعضای شورایی	۳۱	
شفافیت و نظارت	شفاف سازی برنامه های میان مدت ورزشی شهرستان	۳۲	P1,p7,p13,p16
	نظارت همه اعضای شورایی بر برنامه ریزی ورزش شهروندی	۳۳	
	شناخت کافی از اهمیت ورزش شهروندی در اعضا	۳۴	
	مقایسه اجرای مصوبات تفریحی ورزشی با شهرستان های دیگر استان	۳۵	
	حمایت قانونی از کسب و کارهای توسعه دهنده ورزش همگانی	۳۶	
	توجه و رویکرد قانونی مدیران ورزش شهری به اجرای صحیح ورزش شهروندی	۳۷	
	الگوگیری از قوانین استانی توسعه ورزش برای ورزش شهری	۳۸	
	وجود دیدگاه مثبت اعضای شورایی نسبت به ورزش شهری	۳۹	
	همکاری اعضای شورایی با شهرداری برای توسعه ورزش شهروندی	۴۰	
	هنجارها و کیفیت		

در نهایت محورهای استخراج شده در روش کیو در شکل زیر خلاصه می شود؛

شکل ۱- مدل نهایی روش کیو

بحث و نتیجه گیری

یکی از مهم ترین نهادهای ایران در زمینه تمرکز زدایی و توسعه متوازن مبتنی بر ویژگی های فضایی - جغرافیایی، شوراهای اسلامی شهر و روستا می باشند. در کشور ایران، این شوراها از سال ۱۳۷۸ تشکیل شده اند و از تاریخچه نسبتا کوتاهی برخوردارند. نتایج تحقیقات با ارزیابی چهار دوره ای که از تشکیل شوراهای اسلامی شهر می گذرد می توان به عملکرد نه چندان مطلوب آنها بر اساس اهداف تعیین شده در قوانین و اسناد بالادستی اشاره کرد. با توجه به ساختار مدیریت شهری در کشور ما و تعداد مدیریت ها در سطح شهر، می توان گفت این شوراها به عنوان نهاد هایی که مشروعیت و مقبولیت خود را از مردم می گیرند، می توانند نقش مهمی در ایجاد هماهنگی و یکپارچگی مدیریت شهری بر عهده بگیرند. نقش آنها در نهادینه کردن مردم سالاری، فراهم کردن امکانات، پاسخگویی و حل بحران، قابل انکار نیست. از این رو بررسی عملکردها برای تقویت و کارآمدتر کردن فعالیت های آنان امری حیاتی است. در پژوهش حاضر، به بررسی عملکرد شوراهای شهر در جلب مشارکت -

های مردمی در توسعه ورزش همگانی پرداخته شده است.

عوامل سیاسی بر اساس یافته های تحقیق، یکی از مولفه های شناسایی شده در اثربخشی عملکرد شورایاری ها در توسعه مشارکت مردمی بوده و در توسعه ورزش همگانی موثر است. شورایاری ها در صورتی که کارایی بالایی داشته باشند و جلسات آنها به طور منظم برگزار شود می توانند در تصمیم گیری و نظارت بر تصمیمات اتخاذ شده بهتر عمل نمایند و اقدامات موثر تری داشته باشند. شورایاری ها بر اساس مطالبات مردمی و بر اساس قوانین توسعه در پیگیری مطالبات ورزشی مردم اثر مهمی دارند و می توانند در یکسان سازی امکانات ورزشی محلات و همچنین بهبود برنامه های ورزشی شهری و همگانی با همکاری شورای شهر و شهرداری ها اقدامات موثری را انجام دهند. با استناد به قوانین و سیاس های کلان کشور اعضای شورایاری ها می توانند شهرداری و شورای شهر را موظف به اجرای قوانین بر طبق سند چشم انداز و سیاست های کلان نظام نمایند و در هدایت شهرداری ها در اجرای مصوبات مربوط به ورزش و طرح های ارائه شده در اسناد کلان کشور نقش موثری

اختیار مردم قرار گرفته و مردم با ابعاد و اهداف این برنامه آشنایی دارند و می دانند که مدیران شهری و ورزشی برای مشارکت ورزشی آنها چه برنامه ای دارند و این موضوع میزان مشارکت ورزشی آنها را افزایش می دهند. همچنین بررسی های انجام شده در کرواسی، بیجینگ، هلند و بلغارستان نیز نشان می دهد که برای آگاه سازی مردم از برنامه های ورزش و مشارکت شهروندان نیاز به پروتکل مناسبی برای اطلاع رسانی وجود دارد و هرچه میزان اطلاع رسانی از برنامه ها و همچنین گزارش دهی از نتایج برنامه ها به مردم بیشتر باشد اثرات بیشتری در مشارکت ورزشی و شهروندی مردم خواهد داشت و همچنین اطلاع رسانی بخش مهمی از همه برنامه های ورزش شهروندی در شهرهای بزرگ و کوچک و حتی روستاها بوده است (تامسون، ۲۰۲۰، زیکاس، ۲۰۲۰، مارسن و مالکوم، ۲۰۲۰، ژانگ و همکاران، ۲۰۲۰). در ایران هم از طریق اطلاع رسانی محیطی و پخش رسانه ای از طریق شبکه های استانی و برخی از ساعات شبکه های ملی برنامه های ورزش شهروندی اطلاع رسانی می شود و بخش هایی از زمان رسانه ملی نیز به اطلاع رسانی و گزارش برخی از رویدادهای ورزش همگانی و شهروندی می پردازد که در افزایش مشارکت ورزشی شهروندان و حتی دستیابی به اهداف فرهنگی در کنار اهداف ورزشی تاثیر مطلوبی را برجای می گذارد. این نتایج همچنین با یافته های تحقیقات رضوانی و احمدی (۱۳۹۸)، پورطاهری و همکاران (۱۳۹۷) و کروزیנסکا و پوترسکا (۲۰۲۰) نیز همسو می باشد.

هنجارها و قوانین رویکرد دیگری است که در این تحقیق شناسایی گردید و می تواند عملکرد شورایاری ها را در توسعه مشارکت در ورزش همگانی افزایش دهد. قانون در کشور ما به خودی خود می تواند اثرات موثری داشته باشد و اجرای قوانینی که تا کنون تصویب شده می تواند در توسعه ورزش همگانی اثرات مناسبی داشته باشد. بر اساس برنامه های توسعه کلان کشور از برنامه چهارم به بعد برای همه دستگاه های

را ایفا کنند. بعلاوه شورایاری ها می توانند با پیگیری از استانداری و وزارت کشور مشکلات موجود را نیز حل نموده و به عنوان رابط بین شهرداری و سازمان های بالادستی فعالیت نمایند و اقدامات موثری را برای افزایش بودجه ورزش همگانی و بهبود اجرای طرح های ورزش همگانی انجام دهند. در کرواسی مدیران شهری و روستایی طبق برنامه ارائه شده در سطح کلان توسط سازمان ملی ورزش رویدادهای ورزشی سالانه را برگزار می کنند و برنامه های ورزش شهری و روستایی بر اساس ورزش های محلی و بومی و رویدادهای منطقه ای اجرا می شود و میزان مشارکت در این برنامه ها ملاک میزان اثربخشی در این برنامه های ورزشی است و مدیران شهری در شهر و روستا با مشارکت سازمان های منطقه ای ورزش مسئول مستقیم این رویدادها و اثربخشی هرچه بیشتر این رویدادها می باشند (زیکاس، ۲۰۲۰). بر این اساس می توان عوامل سیاسی را یکی از مهم ترین عوامل برای توسعه مشارکت در ورزش همگانی دانست و بر اساس دیدگاه خبرگان این رویکرد بسیار حائز اهمیت می باشد.

عامل دیگری که عملکرد شورایاری ها را در توسعه مشارکت شهروندان ارتقا می دهد اطلاع رسانی است. اطلاع رسانی در عملکرد شورایاری ها نقش حیاتی دارد و در درجه اول شهروندان باید از فواید و جایگاه شورایاری ها مطلع شوند و بدانند که از طریق شورایاری ها چه مطالباتی می توانند داشته باشند. همچنین فعالیت های شورایاری به طور منظم باید اطلاع رسانی شود و مردم محلات بدانند که در شورایاری ها چه تصمیماتی اتخاذ شده است و ماهیت مطالبات بر اساس چه شاخص هایی است. این اطلاع رسانی می تواند سبب شود که مردم به فواید شورایاری ها بیشتر پی ببرند و متوجه شوند در پی مطالبات شورایاری ها چه تغییراتی در وضعیت شهر و محله اتفاق افتاده است. در برنامه ورزش همگانی شهر نیویورک، اطلاعات این برنامه از طریق رسانه ها در

دولتی و نیمه دولتی وظایفی برای توسعه ورزش و تربیت بدنی در نظر گرفته شد و در صورتی که این سازمان ها به وظایفشان عمل کنند در توسعه ورزش اثر قابل توجهی خواهد داشت. این موضوع را می توان از طریق نمایندگان مردم پیگیری نمود و مردم مطالبات ورزشیشان را که به وسیله قانون به دستگاه ها ابلاغ شده است می توانند مطالبه نمایند. در همین راستا وظایفی در توسعه ورزش همگانی در بخش هایی از جمله توسعه اماکن ورزشی شهری و همچنین برنامه های مفرح ورزشی شهروندی بر عهده ساختارهای مدیریت شهری است که باید توسط این سازمان ها پیاده سازی شود. در این زمینه شورایاری ها می توانند اثر مهمی داشته باشند و بر اساس قوانین موجود و قوانین جدیدالتصویب در حوزه ورزش، از مسئولان شهری مطالبات ورزشی مردم را پیگیری کنند و در اجرای قوانین، در بخش ورزش شهروندی اثرگذار باشند. از طرفی نمایندگان مردم در شورایاری ها به عنوان افرادی که مستقیماً با مردم محلات سر و کار دارند می توانند از مطالبات و نیاز های مردم مطلع شوند و در صورتی که خلاء قانونی وجود داشته باشد با انتقال این مسائل به شورایاری ها، تصویب قوانین لازم در شورای شهر و ابلاغ آن به شهرداری ها را نیز پیگیری نمایند.

بر اساس قانون در بسیاری از کشورهای اروپایی توسعه ورزش و فعالیت بدنی جزء وظایف تمامی دستگاه های دولتی و به ویژه آموزش و پرورش و شهرداری ها و اعضای شوراهای شهر می باشد و طبق قانون باید برنامه هایی برای ورزش شهروندی در نظر گرفته شود و همواره گزارشات عملکرد در این بخش به سایر بخش های نظارتی ارسال شود. در ایالت کانزاس قانون ایالتی تمامی شهرداری ها را ملزم به اجرای برنامه توسعه ورزش ایالتی نموده و با هدف کاهش جرائم در این ایالت، برنامه ورزش شهروندی و جشن های ملی ورزشی و شهری را توسعه داده اند و در این ایالت با توجه به سطح بالای جرائم اجتماعی، این برنامه به

طور جدی در حال پیگیری است (ریزر و وب، ۲۰۲۱). در شهرهای نیویورک، دنور و سیاتل و ایالات نبراسکا و آیوا برنامه های توسعه ورزش و مشارکت شهروندی تبیین شده و به صورت قانون به همه دستگاه های اجرایی و مدیران شهری ابلاغ شده است و برنامه ریزی برای توسعه مشارکت شهروندی به ویژه در بخش ورزش شهروندی در حال اجرا و ارزیابی بوده و به شکل قانون الزام آور برای همه مدیران شهری و ورزشی می باشد (جانستون و همکاران، ۲۰۲۱). در اروپا قانون مشارکت ورزشی و برنامه های ورزش شهروندی برای سال هاست که اجرا می شود و در همین راستا اثربخشی قانونی این برنامه ها سبب مشارکت ورزشی ۷۷ درصدی مردم در فعالیت های ورزشی در کشور دانمارک، ۶۷ درصد مشارکت در کشور هلند و ۷۳ درصد در کشور لهستان می باشد که این آمار به تفکیک در فضاهای شهری بیشتر و در فضاهای روستایی عمدتاً شامل فعالیت های اجتماعی ورزشی می شود (هافمن و کیلین، ۲۰۲۱). در کشور ما نیز با وجود قوانین توسعه و تاکید برنامه های چهارم تا ششم توسعه و همچنین قوانین مصوب ورزش شهروندی در شهرداری ها نیاز به پیگیری بیشتر برای اجرا و ارزیابی این قوانین می باشد و شورایاری ها می توانند در این زمینه اقدامات موثری را اجرا نمایند. زیرا در فضاهای بومی با توجه به ارتباطات بیشتر و نزدیک تر مردم، اعضای شورایاری ها می توانند بخش مهمی از فعالیت ها و برنامه های ورزشی شهروندی را برنامه ریزی نموده و با نظارت و پیگیری جدی، توسعه بیشتر و اجرای بهتر این برنامه ها را پیگیری نمایند و در طول دوره فعالیت در حوزه شورایاری زمینه بهبود وضعیت ورزش شهروندی و مشارکت بیشتر شهروندان در ورزش همگانی را پیگیری کنند. همچنین یافته های تحقیقات اشتریان و کریمی فرد (۱۳۹۵)، لادو و همکاران (۲۰۱۹) و سالگادو و همکاران (۲۰۱۹) نیز با این یافته ها همسو می باشد.

مشارکت در فعالیت های ورزش شهروندی را نیز در پی خواهد داشت. در شهر نیویورک، برنامه بلند مدتی برای توسعه ورزش شهروندی وجود دارد که به طور مداوم میزان پرداختن به ورزش در فضاهای ورزش شهروندی و فضاهای مربوط به بخش خصوصی را ارزیابی می کند و اثربخشی این برنامه به طور مداوم بر اساس میزان مشارکت شهروندان ارزیابی می شود و طبق این برنامه، هدف ایجاد مشارکت صددرصدی شهروندان در ورزش و فعالیت های بدنی می باشد (تامسون و همکاران، ۲۰۲۰). یافته های تحقیقات اشتریان و کریمی فرد (۱۳۹۵)، لادو و همکاران (۲۰۱۹) و سالگادو و همکاران (۲۰۱۹) نیز با این یافته ها همسو می باشد.

دیگر رویکرد شناسایی شده در این تحقیق توسط خبرگان رویکرد توجه به هنجارها می باشد. اعضای شورایاری ها باید دارای نگرش مطلوب نسبت به ورزش باشند و اهمیت ورزش را درک نمایند و این وظیفه آن دسته از اعضاست که با ورزش دارای آشنایی لازم می باشند. این افراد باید دیدگاه سایر اعضا را نسبت به ورزش مساعد نمایند و اهمیت ورزش و اثرات آن در مشارکت شهروندی و کیفیت جامعه شهروندی را گوشزد نمایند. در بعد نظارت بر فعالیت های اجرا شده و در حال اجرا نیز باید تقسیم کار لازم صورت گیرد تا هر کدام از اعضای شورا در زمینه بخش های خاصی از ورزش شهری فعالیت نمایند و برای نظارت بر فعالیت های ورزشی شهرداری ها به شکل متحد عمل نمایند. همکاری و همبستگی لازم بین اعضای شورایاری ها می تواند در بهبود عملکرد شورایاری ها در مصوبات و پیگیری مصوبات قبلی حوزه ورزش همگانی موثر باشد و لازم است در این زمینه شورایاری ها به شکل متحد عمل نمایند تا بازدهی بهتر و رشد بیشتری از مشارکت شهروندان در فعالیت های ورزش همگانی زمینه ساز شود. همچنین با حمایت شورایاری از فعالان حوزه ورزش در شهرستان و حمایت مالی و ارتباطی از آنها می توانند در توسعه ورزش همگانی اقدامات مناسبی را

شفافیت اطلاعات در جلب نظر و اعتماد شهروندان اثر مطلوبی دارد و شهروندان به این باور می رسند که شورایاری تنها ساختاری فرمایشی و غیر واقعی نیست و در عمل می تواند اثرگذار باشد. افزایش اطلاع رسانی و شفافیت و تصمیمات و برنامه ها جلب نظر و اعتماد شهروندان و در نتیجه حضور بیشتر و موثر آنها در فعالیت های ورزش همگانی را در پی خواهد داشت و باعث می شود در درجه اول برنامه ریزی بیشتری برای فعالیت های ورزشی همگانی در محلات و فضای شهری انجام شود و از سوی دیگر حضور و استقبال شهروندان از این فعالیت ها نیز افزایش قابل توجهی خواهد داشت و در رشد ورزش همگانی و توسعه ورزش محلات نقش موثری خواهد داشت. اثربخشی شفافیت ایجاد شده به وسیله شورایاری ها می تواند همسویی با توسعه برنامه های توسعه شهری را در پی داشته باشد و در این راستا توسعه همه جانبه مدیریت شهری زمینه سازی خواهد شد. شورایاری ها در درجه اول باید مردم محلات را با حقوق ورزشی شهروندی آشنا نمایند و مردم بدانند چه حقوقی را باید از دولت و سازمان های نیمه دولتی مانند شهرداری ها مطالبه نمایند و این توسعه مطالبه گری در اثربخشی اقدامات شورایاری ها موثرتر خواهد بود و شورایاری ها به پشوانه مردم تلاش می کنند تا مصوبات دولت و مجلس در بخش ورزش و به ویژه ورزش همگانی اجرا شود و سازمان های متبوع اعم از شهرداری و استانداری، ادارات ورزش و جوانان و وزارت صمت، به تعهدات و وظایف قانونی خود عمل نمایند تا توسعه فعالیت های ورزش همگانی انجام شود و اثربخشی و کارایی شورایاری ها در بخش توسعه ورزش همگانی که یکی از مهم ترین شاخص های توسعه می باشد، فراهم گردد. در صورتی که شورایاری ها از حالت نهادی فرمایشی به نهادی مطالبه گر و اثربخش تبدیل شوند می توان مشارکت شهروندی بیشتری را در مردم محلات ایجاد نمود و در نتیجه توسعه مشارکت شهروندی در تمامی فراخوان ها و فعالیت های شهری ایجاد خواهد شد که توسعه

انجام دهند و همچنین ارائه آمارهای مرتبط در جلسات شورا و مقایسه عملکرد شورا در ورزش همگانی با سایر شهرها منجر به ایجاد تعهدات بیشتر برای دستیابی به استانداردهای ورزش همگانی در سطح شهرستان خواهد شد و در نهایت توسعه ورزش همگانی را در پی خواهد داشت. این نتایج همچنین با نتایج تحقیقات کروزینسکا و پوتزسکا (۲۰۲۰)، مک گیلورای و همکاران (۲۰۱۹) و تامسون و همکاران (۲۰۲۰) نیز همسو می باشد.

با توجه به نتایج تحقیق می توان در مجموع عملکرد شورایی ها را موثر بر توسعه ورزش همگانی در شهروندان دانست و یکی از راه های توسعه مشارکت در ورزش همگانی عملکرد مطلوب شورایی ها به شکل متحد و با ملاحظات قانونی می باشد. در این راستا لازم است تا شورایی ها با جلب نظر شهروندان و کسب اعتماد آنها، برای دستیابی به مطالبات مردم تلاش نمایند و فعالیت های انجام شده را به طور شفاف، اطلاع رسانی نمایند و گزارشات دوره ای از عملکرد خود را به شهروندان ارائه نمایند. همچنین قوانین تصویب شده در سطح کلان و در سطح شهرداری ها نیز باید با نظارت بیشتر اجرا شود و گزارش دهی در این زمینه به مراجع قانونی انجام شده و به افکار عمومی نیز اطلاع رسانی شود تا مردم نیز با برنامه های ورزش شهروندی اجرا شده و اثرات و نتایج آنها نیز آشنا شوند.

منابع

اشتریان، کیومرث، کریمی فرد، حسن (۱۳۹۵). نقد و بررسی عملکرد شوراهای اسلامی شهر در ایران. دولت پژوهی ۲(۷): ۹۵-۱۲۵.

Fiscal Decentralization System. World Bank, Washington, DC, February.

Cheema, S., Rondinelli, D (2017). From Government Decentralization to Decentralizing Governance. College of Education, 1(2), 260-274.

Chieh Lin, C (2020). Understanding the Controversy of Sport City and Environment:

امانیپور، سعید، حسینی شهپرین، نبی‌اله، آتش افروز، نسرین، فرهمند، قاسم (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل عملکرد شوراهای مدیریت شهری (نمونه موردی؛ شهراهد). فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش و برنامه ریزی شهری، ۶(۲۲): ۹۵-۱۱۰.

برقی، حمید، قنبری، یوسف، سعیدی محمد (۱۳۹۲). بررسی عملکرد شوراهای اسلامی روستا و میزان مشارکت مردم در توسعه روستایی، مطالعه موردی: دهستان حسین آباد شهرستان نجف آباد. فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۲(۲): ۵۶-۷۱.

پارساجو، علی، جوادی پور، محمد، زارعیان، حسین. (۱۳۹۷). تعیین راهبردهای مشارکت اجتماعی در ورزش همگانی ایران. پژوهش های معاصر در مدیریت ورزشی، ۸(۱۶): ۱۳-۲۸.

پورطاهری، مهدی، همدی، مقدم، یلدا افتخاری، عبدالرضا (۱۳۸۹). ارزیابی عملکرد شوراهای اسلامی در توسعه روستایی (نمونه موردی: دهستان آلداغ بجنورد). برنامه ریزی و آمایش فضا، ۴(۴): ۲۸-۳۸.

پورعزت، علی اصغر، عبدی، بهنام (۱۳۹۸). مفهوم‌پردازی حکمرانی مسولانه مبتنی بر فناوری اطلاعات در جهت نیل به الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت. مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۹(۳۰): ۲۵۸-۲۶۹.

رحمانی، حامد، ناظمی جنبی، فائده (۱۳۹۹). حکمرانی الکترونیک: تحلیل استنادی پژوهش‌های ملی و بین‌المللی با رویکردی به آینده ایران. مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۱۰(۳۴): ۲۱۹-۲۵۴.

رستم پور هوشنگ، حیدری حسن، هاشمی، مهدی (۱۳۸۹). ارزیابی تعادل فضایی در سیستم شهری بوشهر و فارس. مدیریت شهری و روستایی، ۱۱(۳۱): ۲۵۷-۲۶۸.

رضوانی، محمودرضا، احمدی، علی (۱۳۸۸). بررسی عملکرد شوراهای اسلامی در توسعه روستایی (مطالعه موردی: دهستان حکیم آباد شهرستان زرنده). فصلنامه مدیریت شهری، ۲۴: ۳۶-۳۷.

صحرائی، علیرضا، محمودی نیا، امین (۱۳۹۷). الگوی حکمرانی خوب: چارچوبی برای تحلیل اقتصاد سیاسی دولت هاشمی رفسنجانی. مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۸(۲۸): ۲۰۷-۲۲۸.

عصاره دزفولی، محسن، علم، شهرام، ضرغامی، مهدی. (۱۳۹۷). تدوین برنامه راهبردی توسعه ورزش همگانی در شرکت ملی نفت ایران. پژوهش های معاصر در مدیریت ورزشی، ۸(۱۵): ۴۵-۶.

Agranoff, R (2018). Local Governments in Multilevel Systems: Emergent Public Administration Challenges. American Reviv of Public Administration. 44:126-139.

Aslam, G., Yalmiz, S., Gurkan, A (2019). How to Note: A Framework for the Assessment of

- A Case of Taipei Dome Complex Construction. *College of Education*, 2(2), 145-167.
- Cutler, T (2015). *New and Managerialism New Public Management*. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences (Second Edition)*, 5(4): 770-775.
- Duan, Y., Mastromartino, B., Nauright, J., Zhang, J. J., Liu, B (2021). How do perceptions of non-mega sport events impact quality of life and support for the event among local residents? *Sport in Society*, 6(4): 1–21.
- Hoffmann, V (2021). *Fiscal Decentralization in Eastern Europe: An Examination of Economic Growth Patterns*. Graduate from University of Notre Dame, and Department of Political Science, 4(4): 147-165.
- Johnston, M., Naylor, M., Dickson, G., Hedlund, D., Kellison, T (2020). Determinants of support and participation in a major sport event referendum. *Sport Management Review*, 41(1): 1214-1226.
- Karri, S., Hanna, K (2020). Obesity and eating behavior from the perspective of twin and genetic research. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 12(12): 150-165.
- Kruszyńska, E., Poczta, J (2020). Hierarchy of Factors Affecting the Condition and Development of Sports and Recreation Infrastructure—Impact on the Recreational Activity and Health of the Residents of a City (Poznan Case Study). *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 4(16): 556-579.
- Ladu, M., Balletto, G., Borruso, G (2019). Sport and Smart Communities. Assessing the Sporting Attractiveness and Community Perceptions of Cagliari (Sardinia, Italy). *Lecture Notes in Computer Science*, 5(4): 200–215.
- Levins, C (2017). The Rentier State and the Survival of Arab Absolute Monarchies. *Rutgers Journal of Law and Religion*, 14(2): 412-425.
- Marcen, C., Malcolm, D (2020). Health and democratization as contradictory policy goals: sport in Zaragoza city. *Sport in Society*, 23(10), 1672–1689.
- Martinez-Vazquez, J (2019). Impact of Fiscal Decentralization: Issues in Theory and Challenges in Practice, Mandaluyong City, Philippines. *Asian Development*, 5(8): 214-225.
- McGillivray, D., Duignan, M, B., Mielke, E (2019). Mega sport events and spatial management: zoning space across Rio's Olympic city. *Annals of Leisure Research*, 6(5): 1–24.
- Miller, K (2019). Advantages and Disadvantages of Local Government Decentralization. A presentation to the Caribbean Conference on Local Government and Decentralization, Georgetown, 4(8): 147-165.
- Nogira, Jennifer A., Dixon, Anthony W., Goldsmith, Andrew L., Andrew, Damon P. S., Chelladurai, Packianathan (2020). Sport tourism entity desired outcomes. *Journal of Sport & Tourism*, 6(6), 1–19.
- Parnell, D., May, A., Paul, W (2019). Management strategies of non-profit community sport facilities in an era of austerity. *European Sport Management Quarterly*, 19(3): 312-330.
- Peteri, G (2018). *Finding the Money Public Accountability and Service Efficiency through Fiscal Transparency Local Government and Public Service Reform Initiative*, Budapest, Open Society Institute.
- Rayner, M., Webb, T (2021). Emergency remote teaching in the COVID-19 era: implications and opportunities for sport management education. *Sport Management Education Journal*. 12(6): 1455-1469.
- Salgado, B, Jesyca., B, Ángel., S (2019). Sport-event portfolios: An analysis of their ability to attract revenue from tourism. *Tourism Economics*, 14(5), 1354-1369.
- Suebvises, T (2018). Societal, citizen participation in public admonition, and public sector performance in Thailand. *World Development*. 109: 236-248.
- Thomson, A., Kennelly, M., Toohey, K (2020). A systematic quantitative literature review of empirical research on large-scale sport eventsâ .social legacies. *Leisure Studies*, 14(4): 1–18.
- Tjønddal, A., Nilssen, M (2019) Innovative sport and leisure approaches to quality of life in the smart city. *World Leisure Journal*, 61(3): 228-240.
- Zhang, Y., Kim, E., Xing, Z (2020). Image congruence between sports event and host city and its impact on attitude and behavior intention. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, ahead-of-print (ahead-of-print), 16(3): 236-253.
- Ziakas, V (2020). Leveraging Sport Events for Tourism Development: The Event Portfolio Perspective. *Journal of Global Sport Management*, 5(1), 1–30.